

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Το επάγγελμα χτες και σήμερα

Ο άνθρωπος μπαίνει στο επάγγελμα όπως σε μια σφαίρα από την οποία δεν πρόκειται πια να βγει, όσο μακρά ζωή και αν ζήσει – και το επάγγελμα μπαίνει μέσα στον άνθρωπο, τον κυριεύει, και αυτή η υπόταξη διαρκεί όσο περίπου και η ζωή του. Το επάγγελμα σχηματίζει τον άνθρωπο, τον φτιάχνει. Δε θα είναι υπερβολή εάν ειπούμε ότι το επάγγελμα διαμορφώνει όχι μόνο την εξωτερική εμφάνιση του ανθρώπου, αλλά και τον (σωματικό και διανοητικό) τύπο του, τη «δομή» του.

Αξίζει να σημειωθεί ιδιαίτερα ότι στον αληθινό επαγγελματία υπάρχει (συνειδητή και όχι σπάνια ασύνειδη) η πεποίθηση ότι πέρα από τον απλό βιοπορισμό, πέρα και από την κοινωνική θέση που εξασφαλίζει το επάγγελμα, κάποιος γενικότερος κοινωνικός σκοπός εξυπηρετείται με αυτό. Με την επαγγελματική του δραστηριότητα το άτομο γίνεται οργανικό μέλος της κοινωνίας και εργάζεται για την ευστάθεια και την πρόοδο της.

Έχει παρατηρηθεί ότι όσο προχωρεί καλπάζοντας η τεχνολογική ανάπτυξη, τόσο ο τεχνίτης που δενόταν με τη δουλειά του, την έκανε από την αρχή ως το τέλος με όρεξη, τη χαιρότανε, εξαφανίζεται, και στη θέση του μπαίνει ένας άλλος τύπος εργαζόμενου ανθρώπου που έχει με το έργο

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

μιαν εντελώς διαφορετική σχέση: δεν τον ενδιαφέρει το έργο ως έργο, γιατί ξέρει ότι σήμερα απασχολείται μ' αυτό, αλλά αν η επιχείρηση δεν ευδοκιμήσει, ή αν ο εργοδότης ανακαλύψει ότι μπορεί κάνει το ίδιο έργο με φτηνότερα χέρια, θα απολυθεί και θα αναγκαστεί να δουλέψει σε άλλο εργοστάσιο, όπου θα του ζητηθεί άλλου είδους δουλειά. Έτσι, γίνεται η αποσύνδεση που έχει ως συνέπεια ο εργαζόμενος να μην αποκτά επαγγελματική συνείδηση, αφού βλέπει πως δεν είναι απαραίτητος σε ορισμένο τύπο έργου, ούτε μπορεί να έχει κοινωνική αναγνώριση, ηθική καταξίωση η δουλειά του. Αποκλειστική του επιδίωξη γίνεται το μεροκάματο· ένα μεροκάματο μάλιστα που προσδιορίζεται από άλλους όρους της αγοράς εργασίας, όχι από την ποιότητα, ούτε από την κοινωνική σημασία της δουλειάς του.

Στο πλαίσιο αυτό δημιουργείται μια παράδοξη σχέση του εργαζόμενου προς την οικονομία, τον πολίτη προς το κράτος. Το φαινόμενο αυτό το ονόμασε ο Marx με μια πάρα πολύ εύστοχη λέξη: Αλλοτριώση. «Αλλοτριώνεται», αποξενώνεται ο άνθρωπος από το έργο του. Το έργο και ο άνθρωπος δεν δένονται πια μαζί μέσα σε ένα κλοιό οικειότητας. Έχουν ξεκολλήσει. Συγχρόνως όμως ξεκολλάει ο άνθρωπος και ψυχικά από την κοινωνία. Η εργασία του, που άλλοτε ήταν υπόθεση ζωής, χαρά ζωής, γίνεται προϊόν που διατιμάται όπως όλα τα άλλα προϊόντα, σύμφωνα με το νόμο της προσφοράς και της ζήτησης. (...) Έτσι γίνεται αλλότριος ο άνθρωπος προς το επάγγελμά του, αλλότριος ο εργαζόμενος προς την εργασία του, και επειδή η εργασία και το επάγγελμα είναι διαστάσεις της ατομικής και της συλλογικής ζωής, αποκολλιέται ο άνθρωπος από την κοινωνία. Και αρχίζει να εμφανίζεται και να πληθαίνει ένας τύπος εργαζόμενου ανθρώπου που δεν ανήκει ψυχικά ούτε στο επάγγελμά του, ούτε στην οικογένειά του, ούτε την πατρίδα του. Ένα ον χωρίς αγάπη, χωρίς δεσμούς, χωρίς ρίζες. Εύκολα μαντεύει κανείς τι τεράστια και περίπλοκα προβλήματα δημιουργούνται από αυτή την κατάσταση, ψυχολογικά και ηθικά. Από την ώρα που η εργασία χάνει τον βαθύτερο κοινωνικό προορισμό της και γίνεται εμπόρευμα, ο εργοδότης θεωρεί δικαίωμά του να προσπαθεί να την αγοράσει όσο γίνεται φτηνότερα. Μέσα στους υπολογισμούς του ο επιχειρηματίας λέγει: τόσα για πρώτες ύλες, τόσα για εγκαταστάσεις κτλ. και τόσα για να αγοράσω εργασία.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

Όλα μπαίνουν πια στην ίδια μοίρα: το υλικό, το εργαλείο και ο άνθρωπος...

Ε. Π. Παπανούτσος, Πρακτική Φιλοσοφία, εκδόσεις Δωδώνη, Αθήνα 1984,

σελίδες 131 – 132 και 133 – 135.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 150 περίπου λέξεις.

[Μονάδες: /25]

2. α) Να εντοπίσετε πέντε φράσεις του κειμένου, στις οποίες η γλώσσα χρησιμοποιείται συνυποδηλωτικά. β) Να δώσετε από ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

[Μονάδες: /10]

3. Με καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου να γράψετε από μια περίοδο λόγου, στην οποία να αναδεικνύεται το νόημα κάθε λέξης: *συνειδητή, βιοπορισμός, αποσύνδεση, οικειότητα, αλλοτρίωση.*

[Μονάδες: /10]

4. Να μετατρέψετε τα παρακάτω αποσπάσματα στην αντίθετη σύνταξη: *«το φαινόμενο αυτό το ονόμασε ο Marx με μια πάρα πολύ εύστοχη λέξη», «το επάγγελμα σχηματίζει τον άνθρωπο, τον φτιάχνει».* Πότε ένας συγγραφέας χρησιμοποιεί ενεργητική και πότε παθητική σύνταξη;

[Μονάδες: /5]

5. *«Η εργασία του, που άλλοτε ήταν υπόθεση ζωής, χαρά ζωής, γίνεται προϊόν που διατιμάται όπως όλα τα άλλα προϊόντα, σύμφωνα με το νόμο*

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι**

της προσφοράς και της ζήτησης». Να αναπτύξετε μια παράγραφο 100 – 120 λέξεων, στην οποία θα αναπτύσσετε την παραπάνω περίοδο του κειμένου.

[Μονάδες: /10]

6. Σε ένα κείμενο που θα δημοσιευθεί στη σχολική εφημερίδα (400 – 500 λέξεις) να αναφερθείτε στον τρόπο με τον οποίο οι νέοι άνθρωποι σήμερα μέσω της εργασίας θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της οικονομικής ύφεσης που πλήττει τόσο την Ελλάδα όσο και πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

[Μονάδες: /40]

ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Εθισμός και εκφοβισμός στο Διαδίκτυο

Ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός παίρνει καθημερινά διαστάσεις και δεν αφορά μόνο το Διαδίκτυο αλλά και τα κινητά τηλέφωνα μέσω αποστολής φωτογραφίας με ενοχλητικό περιεχόμενο.

Αυτό επεσήμανε η διδάκτωρ Εξελικτικής Ψυχολογίας του Παιδοψυχιατρικού Τμήματος του Αχιλλοπούλειου Νοσοκομείου Βόλου, μέλος του Δ. Σ. της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης της Διαταραχής Εθισμού στο Διαδίκτυο, Πηνελόπη Αβαγιαννού, σε ειδική ημερίδα στο Βόλο με θέμα «Εκφοβισμός – Εθισμός στο Διαδίκτυο».

Αναφερόμενη στον εθισμό και τον εκφοβισμό στο Διαδίκτυο, τόνισε πως «δυστυχώς έχουμε μια καινούργια διαταραχή, τον εθισμό στο Διαδίκτυο, όπου έφηβοι παραιτούνται από τις καθημερινές δραστηριότητές

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

τους, τα ενδιαφέροντά τους, τα μαθήματά τους, και περνούν ατέλειωτες ώρες στο Διαδίκτυο».

Μάλιστα, σύμφωνα με πανελλαδικές αλλά και πανθεσσαλικές έρευνες, το ποσοστό εθισμού των εφήβων στο Διαδίκτυο ανέρχεται ακόμη στο 15 % ή και στο 20 %.

«Ο εθισμός στο Διαδίκτυο είναι ένα φαινόμενο με διαστάσεις που ξεφεύγουν από τη δική μας αντίληψη. Ούτε οι γονείς ούτε εμείς οι εκπαιδευτικοί ξέρουμε πόσο μεγάλο είναι το πρόβλημα», τόνισε η υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων Κυριακή Δανιηλίδου και πρόσθεσε: «Στο γραφείο μας έρχονται μηνύματα από τους καθηγητές, οι οποίοι βλέπουν τους μαθητές κουρασμένους από το ξενύχτι λόγω της συμμετοχής τους στο Διαδίκτυο. Εμείς οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να εκπαιδευτούμε. Δεν μπορούμε αλλιώς να το αντιμετωπίσουμε, γιατί το θέμα είναι ψυχολογικό και ο εθισμός είναι κάτι που άπτεται της ψυχολογίας του μαθητή. Γι' αυτό και η καλύτερη αντιμετώπιση του φαινομένου είναι η ενημέρωση και, γιατί όχι, το να απευθυνόμαστε και στους ειδικούς χωρίς φόβο».

«Ένας στους τέσσερις εφήβους εμπλέκεται με τον εκφοβισμό στα σχολεία της Θεσσαλίας και πανελλαδικά. Συνήθως τα αγόρια είναι θύτες και θύματα του σωματικού εκφοβισμού, ενώ τα κορίτσια σχετίζονται περισσότερο με τη λεκτική βία και τον αποκλεισμό», τόνισε η διδάκτωρ Ψυχολογίας της Προσωπικότητας, επιστημονική συνεργάτιδα του Κέντρου Εφαρμοσμένης Ψυχολογικής Έρευνας και Ψυχοπαιδαγωγικής Συμβουλευτικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας Χριστίνα Ρούση – Βέργου. Διευκρίνισε ακόμα ότι ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός αποτελεί πλέον το 20 – 25 % των μορφών εκφοβισμού που αναπτύσσονται στο σχολείο. Συνηθισμένες μορφές τέτοιου εκφοβισμού είναι το να κοροϊδεύουν κάποιο άλλο άτομο σε ορισμένες ιστοσελίδες, το ανέβασμα φωτογραφιών στο Διαδίκτυο κ. ά.

Σχετικά, μάλιστα, με τις επιπτώσεις στους μαθητές από το φαινόμενο του ηλεκτρονικού εκφοβισμού, τονίστηκε πως ο μαθητής αισθάνεται αβοήθητος, εκτεθειμένος. Αλλωστε, στην ηλικία των 12 – 13 ετών οι συνομήλικοι για έναν έφηβο έχουν μεγάλη σημασία, με αποτέλεσμα αυτός να αισθάνεται πολύ άσχημα, αν νιώθει ότι η ομάδα του φιλικού περιβάλλοντος τον έχει ρίξει στον Καιάδα.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Να συντάξετε την περίληψη του κειμένου σε 80 – 100 περίπου λέξεις.

[Μονάδες: /25]

2. «Σχετικά, μάλιστα, με τις επιπτώσεις στους μαθητές από το φαινόμενο του ηλεκτρονικού εκφοβισμού, τονίστηκε πως ο μαθητής αισθάνεται αβοήθητος, εκτεθειμένος»: Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο 80 – 100 λέξεων την παραπάνω θέση.

[Μονάδες: /12]

3. Να συνθέσετε έναν τίτλο για το κείμενο, ο οποίος να εμπεριέχει σχόλιο.

[Μονάδες: /5]

4. Να εντοπίσετε δύο σημεία του κειμένου στα οποία υπάρχει ξένο σχόλιο.

[Μονάδες: /5]

5. Ποια η σκοπιμότητα της χρήσης των εισαγωγικών στην 5η και 6η παράγραφο του κειμένου;

[Μονάδες: /5]

6. α) Να αποδώσετε με αντώνυμους όρους τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου. β) *διαστάσεις, πανελλαδικές, περιβάλλοντος*: Να σχηματίσετε από το δεύτερο συνθετικό των παραπάνω λέξεων μία νέα παράγωγη ομόρριζη, σύνθετη ή απλή.

[Μονάδες: /8]

7. Σε ένα άρθρο σας που θα δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας καλείστε να αναπτύξετε τα κυριότερα προβλήματα που μπορεί να προκαλέσει σε έναν νέο σήμερα η εθιστική χρήση του διαδικτύου, καθώς

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι**

και να προτείνετε τρόπους με τους οποίους το σχολείο μπορεί να συμβάλει στη δημιουργική αξιοποίηση του διαδικτύου (400 – 500 λέξεις).

[Μονάδες: /40]

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**
Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος

ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

1. Το δοκίμιο του Ε. Παπανούτσου αναφέρεται στην αλλαγή που έχει επέλθει στο χαρακτήρα της εργασίας κατά τα τελευταία χρόνια. Πιο συγκεκριμένα, η εργασία ήταν ανέκαθεν αλληλένδετη με την πορεία και την ποιότητα ζωής του εργαζομένου, αφού μορφοποιεί τόσο την εξωτερική του εικόνα όσο και τον εσωτερικό του κόσμο. Παράλληλα, τον βοηθά να συνειδητοποιήσει την κοινωνική αποστολή που αυτός αναλαμβάνει και η οποία υπερτερεί του απλού βιοπορισμού. Ωστόσο, η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη των τελευταίων ετών δημιούργησε αλλοτριωτικά φαινόμενα στην εργασία, όπως είναι η ετεροαπασχόληση, η εργασιακή κινητικότητα και η αποδέσμευση του εργαζομένου από τα καθήκοντά του. Αυτά, με τη σειρά τους, επέφεραν την αδιαφορία του εργαζομένου τόσο για την κοινωνική διάσταση του ρόλου του όσο και για τη σημασία των προσφερόμενων από αυτόν υπηρεσιών, οι οποίες πλέον εμπορευματοποιούνται. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται κατανοητό ότι η απαξίωση των θεσμών και των ηθών, που οφείλεται στην αλλοτριωτική επίδραση της εργασίας στο άτομο, τελικά οδήγησε στην απώλεια της ψυχικής ισορροπίας και τον αποπροσανατολισμό του σύγχρονου ανθρώπου, ο οποίος έχει φτάσει στο σημείο να εξομοιώνεται με τα υλικά μέσα.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

2. α) το επάγγελμα μπαίνει μέσα στον άνθρωπο, όσο προχωρεί καλπάζοντας η τεχνολογική ανάπτυξη, ο τεχνίτης που δενόταν με τη δουλειά του, αποξενώνεται ο άνθρωπος από το έργο του, η εργασία χάνει τον βαθύτερο κοινωνικό προορισμό της και γίνεται εμπόρευμα.
β) απελευθερώνει, παρακμή, περιττός, άστοχη, απλοϊκά.

3. Η απόφασή της να σπουδάσει στην ιατρική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών ήταν **συνειδητή**. / Ο Γιάννης ασχολείται με το τραγούδι μόνο ερασιτεχνικά κι όχι για **βιοπορισμό**. / Η **αποσύνδεση** των νέων από την παράδοση οφείλεται στα μοντέρνα πρότυπα που προβάλλονται από το Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. / Ο διευθυντής είναι πολύ ευγενικός και συμπεριφέρεται με μεγάλη **οικειότητα** τόσο στους πελάτες όσο και στους υφισταμένους του. / Ο άκρατος καταναλωτισμός είναι ένα από τα αίτια της **αλλοτρίωσης** του σύγχρονου ανθρώπου.

4. «το φαινόμενο αυτό ονομάστηκε από το Marx με μια πάρα πολύ εύστοχη λέξη», «ο άνθρωπος σχηματίζεται από το επάγγελμα, φτιάχνεται από αυτό».

Με τη χρήση της Ενεργητικής σύνταξης ο συγγραφέας δίνει έμφαση στο δράστη της ενέργειας, το υποκείμενο του ρήματος, αλλά και ζωντάνια και παραστατικότητα στο λόγο. Αντίθετα, με τη χρήση της Παθητικής σύνταξης ο συγγραφέας δίνει έμφαση στην ίδια την ενέργεια, δηλαδή στο ρήμα, αλλά και επισημότητα και αντικειμενικότητα στο λόγο.

5. «Η εργασία του, που άλλοτε ήταν υπόθεση ζωής, χαρά ζωής, γίνεται προϊόν που διατιμάται όπως όλα τα άλλα προϊόντα, σύμφωνα με το νόμο της προσφοράς και της ζήτησης». Πράγματι, κατά το παρελθόν η εργασία αποτελούσε βαθιά υπαρξιακή ανάγκη του ανθρώπου, που τον βοηθούσε να καλύψει τις βασικές βιοτικές του μέριμνες και να ολοκληρώσει την προσωπικότητά του. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, εξαιτίας του υλιστικού προτύπου ζωής που

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

κυριαρχεί, η προσφορά του ατόμου στο χώρο εργασίας αποτιμάται με μοναδικό κριτήριο τα οικονομικά οφέλη που επιφέρει τόσο στον εργαζόμενο όσο και στον εργοδότη. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα την εμπορευματοποίηση της εργασίας του ατόμου, το οποίο είναι αναλώσιμο και μπορεί εύκολα να αντικατασταθεί, καθώς η προσφορά του δεν είναι ανεκτίμητη, όπως συνέβαινε παλαιότερα. Εξάλλου, τα άτομα που είναι άνεργα και πασχίζουν να απασχοληθούν σε έναν χώρο εργασίας είναι σήμερα πολλά, γεγονός που έχει ως συνέπεια οι εργοδότες να μην επιδεικνύουν ιδιαίτερη ευαισθησία, αλλά να επιλέγουν όποιον είναι ικανότερος να παραγάγει μεγάλες ποσότητες αγαθών και να αντικαθιστούν έτσι όσους θεωρούν αντιπαραγωγικούς. Με αυτόν τον τρόπο, όμως, η εργασία δεν επαναπροσεγγίζεται με βάση τις ανάγκες των ανθρώπων, αλλά αποτιμάται ως μέσο εξασφάλισης χρημάτων και υλικών αγαθών, οδηγώντας το άτομο στην ανασφάλεια και ενισχύοντας την εκμετάλλευσή του από τους εργοδότες.

6. Επαγγελματική ευσυνειδησία: Αντίδοτο στην ύφεση!!!...

Κατά τα τελευταία χρόνια η δυσάρεστη οικονομική κατάσταση που επικρατεί σε αρκετές χώρες της Ευρώπης, και όχι μόνο, οδήγησε στην απαξίωση του θεσμού της εργασίας και στην απογοήτευση των ανθρώπων, οι οποίοι βλέπουν ότι, παρά την καταβολή σημαντικών προσπαθειών εκ μέρους τους, η ύφεση δεν υποχωρεί, γεγονός που έχει σημαντικές επιπτώσεις στην καθημερινή τους ζωή. Ωστόσο, είναι αλήθεια ότι η παραίτηση δεν μπορεί να αποτελέσει ενδεδειγμένη λύση για όλους αυτούς τους ανθρώπους, οι οποίοι μοχθούν για να αντιστρέψουν τη νοσηρή αυτή κατάσταση. Αντιθέτως, η επιμονή και η εργατικότητα είναι οι λύσεις στο πρόβλημα, καθώς είναι φανερό ότι μόνο μέσω της αξιοποίησης της δημιουργικής ικανότητας του ανθρώπου και της φιλοπονίας του θα ξεπεραστούν τα οικονομικά προβλήματα και οι δυσκολίες των λαών.

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι**

Η παραπάνω διαπίστωση δεν αποτελεί λεκτική υπερβολή, καθώς χάρη στην εργασία το άτομο εξασφαλίζεται οικονομικά, περιορίζοντας έτσι τη στέρηση και τη φτώχεια. Πράγματι, η εξασφάλιση σημαντικότερων πόρων από τη μεριά του ανθρώπου συνεπάγεται την οικονομική ανεξαρτησία κι αυτή, με τη σειρά της, την ελευθερία, αφού το άτομο που εργάζεται και εξασφαλίζει τα απαραίτητα για την επιβίωσή του αγαθά δεν περιμένει στήριξη από οποιονδήποτε άλλον. Αντίθετα, το άτομο αυτό είναι από μόνο του ικανό να καλύψει τόσο τις βασικές βιοτικές του ανάγκες όσο και τις δευτερεύουσες υποχρεώσεις του. Παράλληλα, αυτή η ανεξαρτητοποίηση του ανθρώπου σχετίζεται άμεσα και με την ανάπτυξη της δημόσιας οικονομίας και οδηγεί στην κοινωνική ευημερία. Σε αυτό το πλαίσιο, το κράτος που αποτελείται από εργατικούς και δημιουργικούς πολίτες αναπτύσσεται, αποκτά διεθνές κύρος και διαπραγματευτική δύναμη και καταφέρνει να προσελκύσει σημαντικότερες επενδύσεις, γεγονός που συμβάλλει στην αντιμετώπιση της δυσμενούς κατάστασης που τα τελευταία χρόνια έχει δημιουργηθεί στον τομέα της οικονομίας.

Επιπροσθέτως, χάρη στην εργασία το άτομο κοινωνικοποιείται, γιατί αντιλαμβάνεται την ανάγκη της συνεργασίας για την υλοποίηση των κοινών στόχων που θα βγάλουν τη χώρα από την ύφεση. Έτσι, οι άνθρωποι που δουλεύουν από κοινού σε έναν χώρο εργασίας αναπτύσσουν το διάλογο, την ανεκτικότητα και τη συνέπεια, που είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για την ενίσχυση της συνεργασίας. Συνεπώς, με την ανάπτυξη των παραπάνω αρετών εκ μέρους των ατόμων επιτυγχάνεται η προώθηση του συλλογικού πνεύματος και της ομαδικότητας στην κοινωνική ζωή, γιατί η ατομική δημιουργία μετατρέπεται σε κοινωνικό κτήμα και ικανοποιεί τις γενικότερες κοινωνικές ανάγκες. Τελικά, χάρη στην κοινωνικοποίηση του ατόμου και τη συνειδητοποίηση εκ μέρους του ότι υπηρετεί τους ίδιους στόχους από κοινού με άλλα άτομα επιτυγχάνεται η συλλογική αντιμετώπιση των προβλημάτων και γεννιούνται ελπίδες για τη βελτίωση της κατάστασης.

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι**

Από τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα ότι ποικίλα είναι τα οφέλη που αποκομίζει το άτομο από την εργασία και τα οποία αξιοποιεί στην προσπάθειά του να αντιμετωπίσει με επιτυχία τα προβλήματα που πλήττουν την εθνική οικονομία. Αξίζει, ωστόσο, να εξετάσει κανείς στο σημείο αυτό τα οφέλη που προκύπτουν από την εργασία και για την ευρύτερη κοινωνική ζωή και τα οποία μπορούν να αποτελέσουν στοιχεία ενθαρρυντικά για την αντιμετώπιση των δυσκολιών.

Αναλυτικότερα, με την απασχόλησή του σε κάποιον επαγγελματικό κλάδο το άτομο αποκτά πολιτική συνείδηση, οργανώνοντας συλλόγους και συνδικαλιστικές ενώσεις για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του. Με τη συμμετοχή του σε αυτούς τους φορείς διαλέγεται με τους αρμόδιους, διατυπώνει τις προσωπικές του απόψεις και πιέζει για τη διασφάλιση όχι μόνο του ατομικού αλλά και του συλλογικού συμφέροντος. Με τον τρόπο αυτό, συμβάλλει στην επιτυχία των αγώνων για την καταπολέμηση της ανεργίας και των αδικιών που διαπράττονται στον εργασιακό χώρο και διασφαλίζει το δικαίωμα όλων των ανθρώπων στην εργασία, που είναι συνταγματικά κατοχυρωμένο. Έτσι, αποτρέπονται οι άδικες απολύσεις και η αυθαίρετη συμπεριφορά των εργοδοτών και παρέχεται απασχόληση σε όλους, γεγονός που λειτουργεί καταλυτικά στην αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης.

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθεί η συμβολή της εργασίας και στην ηθικοποίηση των ανθρώπων που αποτελούν μέλη ενός κοινωνικού συνόλου. Πράγματι, χάρη στην επικοινωνία που αναπτύσσουν με τους συνανθρώπους τους, οι εργαζόμενοι καλλιεργούν την ανθρωπιά, την ειλικρίνεια, τον ετεροσεβασμό και τον αυτοσεβασμό. Ειδικότερα, ο μόχθος που καταβάλλει κάθε εργαζόμενος για την επίτευξη σημαντικού έργου βοηθά να αναπτυχθεί ο σεβασμός προς το μόχθο και το έργο των άλλων, γεγονός που λειτουργεί ως συνεκτικός παράγοντας μεταξύ των ανθρώπων, οι οποίοι συνεργάζονται με τους συναδέλφους τους με κατανόηση, ενδιαφέρον και διάθεση να επιδείξουν αλληλεγγύη.

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι**

Μάλιστα, τα παραπάνω στοιχεία λειτουργούν ενισχυτικά στην προσπάθεια των ανθρώπων να «συμμαχήσουν» εναντίον των κοινών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν και τα οποία μπορούν να ξεπεραστούν αποτελεσματικότερα χάρη στην αναγνώριση της προσφοράς όλων όσοι δουλεύουν για την επίτευξη των κοινών στόχων.

Κλείνοντας, αξίζει να τονιστεί ότι στη δύσκολη εποχή που διανύουμε είναι ανάγκη να επαναπροσεγγίσουμε και να επαναξιολογήσουμε την εργασία. Πιο συγκεκριμένα, είναι αδιανόητο να αντιμετωπίζει κανείς το θεσμό αυτό ως καταναγκαστικό έργο που γίνεται χωρίς αποτέλεσμα, επειδή δήθεν δε βοηθά το άτομο να αποκομίσει τα κέρδη που αποκόμιζε παλαιότερα. Αντίθετα, η εργασία πρέπει να αντιμετωπιστεί στην παρούσα συγκυρία ως μια εποικοδομητικότερη δραστηριότητα που μπορεί με την αξιοποίησή της να επιφέρει κέρδη και να βγάλει το σύγχρονο άνθρωπο από το αδιέξοδο που αυτός αντιμετωπίζει, προσφέροντάς του τόσο υλικά οφέλη όσο και κοινωνική αναγνώριση και ηθική ικανοποίηση, στοιχεία που μπορούν, αν αποτιμηθούν και λειτουργήσουν σωστά, να συμβάλλουν στην ανάπτυξη τόσο της τοπικής όσο και της διεθνούς οικονομίας.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

1. Θέμα του κειμένου αποτελεί ο εκφοβισμός των νέων στο διαδίκτυο. Αρχικά, ο συγγραφέας επισημαίνει ότι το φαινόμενο έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις και ότι παρατηρείται σε όλα τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας. Σύμφωνα, μάλιστα, με τις έρευνες γνωστής παιδοψυχολόγου, το πρόβλημα επιφέρει την παραίτηση των μαθητών από τις δραστηριότητες και τις σχολικές τους υποχρεώσεις, ενώ τα ποσοστά αυτών που υποφέρουν από αυτό είναι αρκετά υψηλά. Παράλληλα, όπως επισημαίνει η υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων, υπάρχουν μαρτυρίες εκπαιδευτικών για συμπτώματα μαθητών που έχουν υποστεί το φαινόμενο και

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

προτείνει τη σωστή και ειδικευμένη ενημέρωση, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα. Στη συνέχεια, ο συγγραφέας παραθέτει τις μορφές εκφοβισμού στις οποίες υπόκεινται αγόρια και κορίτσια, ενώ το κείμενο ολοκληρώνεται με την αναφορά των επιπτώσεων του προβλήματος ειδικά κατά την ηλικία της εφηβείας.

2. Έχει παρατηρηθεί ότι οι συνέπειες του φαινομένου του ηλεκτρονικού εκφοβισμού στους μαθητές αφορούν τη ψυχολογία του, αφού ο μαθητής νιώθει εκτεθειμένος και ανυπεράσπιστος. Πιο αναλυτικά, φαινόμενα, όπως ο σωματικός εκφοβισμός, η λεκτική βία και ο διασυρμός της προσωπικότητας του νέου σε μια τόσο ευαίσθητη ηλικία, όπως η εφηβεία, αποτελούν αιτίες να νιώθει πολύ άσχημα, αφού απορρίπτεται και δεν τυγχάνει της αποδοχής του περίγυρού του. Επιπλέον, αισθάνεται ότι το φιλικό του περιβάλλον τον αποδοκιμάζει ως προσωπικότητα. Ο νέος, έτσι, υιοθετεί μια εσωστρεφή και αντικοινωνική συμπεριφορά, που πολλές φορές μπορεί να εκτονωθεί με την παραίτηση από οτιδήποτε τον περιβάλλει ή ακόμα και με επιθετικότητα ή βία. Υπό αυτές τις συνθήκες βιώνει την ανασφάλεια και τη διαταραχή της ψυχικής του υγείας.
3. Το διαδίκτυο στην υπηρεσία ή στην υπονόμευση του μαθητή;
4. Σημεία του κειμένου με ξένο σχόλιο: *«Ο εθισμός στο Διαδίκτυο είναι ένα φαινόμενο με διαστάσεις που ξεφεύγουν από τη δική μας αντίληψη. Ούτε οι γονείς ούτε εμείς οι εκπαιδευτικοί ξέρουμε πόσο μεγάλο είναι το πρόβλημα», «δυστυχώς έχουμε μια καινούργια διαταραχή, τον εθισμό στο Διαδίκτυο, όπου έφηβοι παραιτούνται από τις καθημερινές δραστηριότητές τους, τα ενδιαφέροντά τους, τα μαθήματά τους, και περνούν ατέλειωτες ώρες στο Διαδίκτυο».*
5. α) ατέλειωτες = άπειρες, ατέρμονες / κουρασμένους = ξεκούραστους / συμμετοχής = αποχής / συνηθισμένες = πρωτότυπες, ασυνήθιστες / εκτεθειμένος = προστατευμένος, ασφαλής β) διαστάσεις = δια + ιστημι => στατικός / πανελλαδικές

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

= παν + Ελλάδα => ελληνικός / περιβάλλοντος = περί + βάλλω => βολή.

6. **Τίτλος: Νέος και διαδίκτυο**

Πρόλογος: Ο νέος σήμερα σε σύγκριση με κάθε άλλη εποχή διακρίνεται από άνεση ως προς τον χειρισμό των ηλεκτρονικών μέσων τεχνολογίας. Χρησιμοποιεί το διαδίκτυο σχεδόν σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής του. Ωστόσο, υπάρχουν φαινόμενα εθισμού σε αυτό με δυσάρεστες για τον νέο επιπτώσεις, τις οποίες καλούμαστε να αναλογιστούμε και να επιστήσουμε την προσοχή μας στους τρόπους αντιμετώπισής τους.

Κύριο θέμα – α' ζητούμενο: προβλήματα που μπορεί να προκαλέσει σε έναν νέο σήμερα η εθιστική χρήση του διαδικτύου

- η δυνατότητα παραποίησης της πληροφορίας και χειραγώγησης της πληροφόρησης μπορεί να δημιουργήσει νέες μορφές υποτέλειας
- γλωσσικός ιμπεριαλισμός της αγγλικής λόγω της κυριαρχίας της στα δίκτυα
- υπερπληροφόρηση
- υπέρμετρη ελευθερία σε βαθμό συχνά ασυδοσίας εξαιτίας της διακίνησης ανεξέλεγκτου υλικού στις ιστοσελίδες του διαδικτύου: λ. χ. θέσεις εξτρεμιστικές, ακραίες ιδέες, πολιτική προπαγάνδα (προβολή ακροδεξιών, νεοναζιστικών στοιχείων), τρομοκρατικές ανακοινώσεις, πορνογραφικό υλικό
- παραβίαση προσωπικών δεδομένων και ως εκ τούτου κατάργηση της ατομικής ελευθερίας
- απομάκρυνση από το βιβλίο
- κοινωνική απομόνωση των χρηστών, μοναξιά, εσωστρέφεια
- παθητικότητα, αδράνεια
- σωματικές βλάβες: πόνος στον αυχένα και στη σπονδυλική στήλη (έως και κύφωση), κόπωση στους τένοντες των χεριών από την

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι

πληκτρολόγηση και το πάτημα του «ποντικιού», βλάβες στην όραση (ερεθισμένα μάτια)

Κύριο θέμα – β' ζητούμενο: τρόποι με τους οποίους το σχολείο μπορεί να συμβάλει στη δημιουργική αξιοποίηση του διαδικτύου:

- **το διαδίκτυο μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για συνεργασία, επικοινωνία και διανομή της πνευματικής δραστηριότητας.** Παραδοσιακά το σχολείο δεν ευνοούσε τη συνεργασία στη μάθηση, ενώ το διαδίκτυο είναι θετικά διακείμενο σε συνεργατικές μορφές μάθησης, καθώς και σε μάθηση βασισμένη σε προγραμματισμό.
- **ευνοεί, μάλιστα, συνεργασίες μεταξύ ατόμων και ομάδων που βρίσκονται μακριά, αφού καταργεί τις αποστάσεις** (π. χ. συμμετοχή σε εξ αποστάσεως συζητήσεις, συσκέψεις και συνεργασίες, επικοινωνία με άλλους μαθητές και ξένα σχολικά περιβάλλοντα).
- **η δυνατότητα πρόσβασης στις πληροφορίες μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να γίνουν πιο ανεξάρτητοι και ικανοί να αναζητήσουν αυτό που τους ενδιαφέρει, να οργανώσουν τα ευρήματά τους, να τα αναλύσουν και να εξαγάγουν συμπεράσματα.** Ο προγραμματισμός, εξάλλου, ενός υπολογιστή προϋποθέτει πρωτοβουλία, ευρύτητα γνώσης, ευελιξία σκέψης και ωθεί το παιδί στον προβληματισμό, στην πνευματική άσκηση.
- **δίνεται η δυνατότητα στο μαθητή, με εναλλακτικές παραστάσεις στη μέθοδο της διδασκαλίας, να εμπεδώσει καλύτερα τις γνώσεις και συνάμα να διαθέτει πολύτιμο χρόνο και σε άλλες ασχολίες.**
- **οι υπολογιστές συνδυάζουν τη γνώση με το παιχνίδι, την ευχάριστη μάθηση με την αξιολόγηση:** ο μαθητής βλέπει τα αποτελέσματα των δυνατοτήτων του στην οθόνη.

Επίλογος: Εν κατακλείδι, η ηλεκτρονική τεχνολογία στην εκπαιδευτική διαδικασία αναβαθμίζει το εκπαιδευτικό σύστημα με εποπτικό υλικό και οπτικοακουστικά μέσα και επιτυγχάνει αμεσότερη επαφή του μαθητή με την παρεχόμενη γνώση. Εγείρεται, έτσι, το

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, Ντίνια Μαρία, φιλόλογοι**

ενδιαφέρον του και η προσοχή του χρήστη, ενώ εξαλείφονται δεινά, όπως η αδράνεια, η παθητικότητα, η έλλειψη πρωτοβουλίας. Είναι, επομένως, απαραίτητο να χρησιμοποιηθεί σωστά και ουσιαστικά, προκειμένου ο μαθητής να είναι σε θέση να εκπαιδευτεί, ώστε να χειρίζεται καλά την ηλεκτρονική τεχνολογία.

επίγνωση